

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Фонд інституційного розвитку української науки
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Всеукраїнська науково–практична
конференція до 75-ї річниці прийняття
ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

КИЇВ 2024

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і
архітектури
Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
Фонд інституційного розвитку української науки
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)**

***ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВІЙНИ***

**Всеукраїнська науково-практична конференція
до 75-ї річниці прийняття
ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ**

КИЇВ 2024

УДК 341.3+342.7+342.8
З-32

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 18 від 26.01.2024 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Вервейко І.Д. – заступник керівника Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ВГО «Ліга інтернів»
Ковальчук О.Ю. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА
Марченко М.В. – к.ю.н., виконавчий директор Фонду інституційного розвитку української науки
Машков К.Є. – к.ю.н., КНУБА, адвокат
Новицька Н.Б. – д.ю.н., проф., Державний податковий університет
Перегуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Похиленко І.С. – к.ю.н., доц., КНУБА
Присяжнюк О.Б. – суддя Апеляційного суду міста Києва у відставці, колишній Голова Київського суду
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Ярошук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор
Шатіло Володимир Анатолійович – доктор архітектури, професор

Захист прав людини в Україні в умовах війни: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. до 75-ї річниці прийняття Загальної декларації прав людини. (Київ, 6 грудня 2023 р.). Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри, Офіс Уповноваженого Верхов. Ради України та ін. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2024. 186 с.

ISBN 978-966-457-295-5

УДК 341.3+342.7+342.8

© КНУБА

ЗМІСТ

Стеценко С. Судовий захист соціальних прав військовослужбовців в умовах війни	5
Сердюк Н. Проблеми реалізації та захист прав і свобод в умовах війни	9
Мамонтов І., Карпунцов В. Відбудова України як елемент захисту прав людини у воєнних конфліктах: фінансово-правовий аспект.....	13
Миколаєць В. Особисте немайнове право на розпорядження біоматеріалом особи після її смерті.....	16
Новицька Н., Новицький А. Обмеження права на інформацію в умовах воєнного стану	20
Перегуда Є. Щодо реалізації виборчого права в умовах воєнного стану	25
Пилипенко О. Права людини та дитини в умовах війни в Україні.....	31
Бабюк А. Сучасні аспекти реалізації та захисту прав, свобод людини і громадянина	38
Єгоров В., Дьомкін П. Загальна Декларація прав людини та її порушення в умовах війни	41
Козакова І. Пробаційний нагляд за кримінальним законом України: в контексті розвитку сучасної пенології.....	45
Кулеба О. Проблемні питання застосування норм Женевської конвенції в умовах воєнного стану.....	50
Лисенко О. Женевські конвенції про правовий статус комбатантів	53
Машков К. Трудові гарантії мобілізованих працівників під час дії воєнного стану	59
Похиленко І. До питання про принципи обробки персональних даних	63
Khalabudenko O. The right to adequate housing: international, national and local	67

<i>Цебенко С.</i>	
Захист прав людини: виклики та досягнення у сучасному світі та їх вплив в Україні	76
<i>Ярошук І.</i>	
Освіта в умовах війни: виклики для України	81
<i>Машиков К.</i>	
Особливості переходу зі спрощеного позовного провадження в загальне позовне у цивільному процесі.....	85
<i>Дружинін Д.</i>	
Латентність злочинності у сфері господарської діяльності.....	90
<i>Крутило О.</i>	
Роль і значення недержавних організацій у процесах розбудови громадянського суспільства	93
<i>Мигун М.</i>	
Про співробітництво громад прикордонних територій з муніципалітетами інших країн: кейс Сумщини.....	97
<i>Сидорович Р.</i>	
Інститут державної служби та політика запобігання і провіддії дискримінації	100

ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

<i>Гюнай К.</i>	
Права та свобода людини в Україні в умовах війни	103
<i>Дегтяр Олександр</i>	
Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів.....	105
<i>Дегтяр Олена</i>	
Домашнє насильство в кримінальному праві України	109
<i>Дроздов П.</i>	
Вплив діяльності прокуратури на захист і забезпечення прав людини.....	116
<i>Загородній Н.</i>	
Проблеми забезпечення безпеки міжнародного гуманітарного права в умовах війни в Україні	120
<i>Келеберда А.</i>	
Проблемні питання реалізації прав і свобод у сучасному інформаційному суспільстві.....	123
<i>Копчук О.</i>	
Система захисту прав людини в Україні за умов війни	129

<i>Кравченко А.</i>	
Права людини під час війни: конституційно-правові гарантії та обмеження.....	132
<i>Куреня Ю.</i>	
Практики демократії в Україні в умовах війни	137
<i>Лемішко В.</i>	
Україна та Рада Європи: особливості співпраці	142
<i>Махотенко М.</i>	
Поняття війни та її легітимізація міжнародним правом: теоретико-правовий аспект	146
<i>Мегесь І.</i>	
Захист права власності в Україні в умовах воєнного стану.....	151
<i>Михайлова Є.</i>	
Права дітей, які залишилися без батьків під час воєнного стану.....	154
<i>Низовий Є.</i>	
Цифровізація в часи реформації захисту прав людини.....	157
<i>Новіков Н.</i>	
Екоцид в аспекті порушення основоположних прав людини....	160
<i>Пилипенко В.</i>	
Охорона прав на наукові відкриття	164
<i>Рубан А.</i>	
Причини та наслідки використання ворожого культурного контенту для українського народу і його культури.....	167
<i>Степенко Н.</i>	
Вплив молодіжних організацій на розвиток прав молоді під час війни	170
<i>Харко К.</i>	
Права людини як фактор консолідації суспільства в умовах політичних криз	173
<i>Шаховець А.</i>	
Проблема депортації, смерті, каліцтва українських дітей, завданих діями РФ	176
<i>Шовкун А.</i>	
Сексуальне насильство як елемент злочинів проти людяності та засіб вчинення геноциду в рамках порушення гуманітарного права.....	181
<i>Ягодинський В.</i>	
Механізми захисту прав людини в умовах війни в Україні.....	184

Назарій ЗАГОРОДНІЙ,
магістрант ОП «Захист прав людини у сфері будівництва та
містобудування»
Наук.керівник: *д.ю.н., проф. Сердюк Н.А.,*
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Вступ. Ми живемо в час війни, коли східний сусід завдає кожного дня ракетного удару як по цивільним об'єктам, по культурній спадщині українського народу так і по медичним установам, що призводить до загибелі людей кожного дня. Актуальність даної теми полягає в тому, щоб знайти шляхи покарання Росії за скоєні злочини проти України. Дана тема зачіпає зазначену проблему на міжнародному рівні, оскільки на сьогодні міжнародні органи не знайшли методи як покарати Російську Федерацію за скоєні нею злочини. Також варто зазначити, що якщо Росія переможе у війні з Україною, то вона не зупиниться, а піде завоювати як сусідню Польщу, так і країни Прибалтійського регіону, і в цілому підкорить увесь цивілізований світ.

Виклад основного матеріалу. Росіяни здійснюють геноцид українського народу, вбиваючи як військових, так і цивільних, в тому числі й дітей. Відповідно до частини 2 пункту 13 Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України, встановлено, що геноцид – діяння, умисно вчинене з метою повного або часткового знищення будь-якої національної, етнічної, расової чи релігійної групи як такої шляхом позбавлення життя членів такої групи чи заподіяння їм тяжких тілесних ушкоджень або дій, що спричинили розумовий розлад, створення для групи життєвих умов, розрахованих на повне чи часткове її фізичне знищення, скорочення дітонародження чи запобігання йому в такій групі або шляхом насильницької передачі дітей з такої групи в іншу [1]. Виникає питання як протидіяти геноциду, яким повинен бути сам процес визнання геноциду, визначення і пошук винних, притягнення до відповідальності.

Відносно Загальної декларації з прав людини, то стаття 11 та 12 зазначають, що без наявних прямих доказів та поки винність злочинця не встановлять в судовому розгляді та ніхто не може бути засуджений за злочин на підставі вчинення будь-якого діяння або за бездіяльність, які під час їх вчинення не становили злочину за національними законами або за міжнародним правом [2]. Відповідає за дане питання Рада Безпеки ООН, яка є постійно діючим органом Організації Об'єднаних Націй, на яку, відповідно до статті 24 Статуту ООН, покладено відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки [3]. На даний момент, Рада Безпеки ООН є недієвим міжнародним органом тому, що у її складі є російська сторона. Крім того, усі рішення приймаються коли усі члени Ради Безпеки ООН проголосували за нього. Якщо один член Ради Безпеки ООН голосує проти даного рішення, то таке рішення не ухвалюється.

За приклад бездіяльності міжнародних органів візьмемо обстріл пологового будинку в Маріуполі. 9 березня 2022 р. було обстріляні пологовий будинок і дитячу лікарню. Тоді загинуло троє людей, серед них дитина. Сімнадцять людей отримали поранення. Вагітна жінка, яка була поранена під час обстрілу Росією пологового будинку в Маріуполі, померла разом із дитиною.

Варто зазначити обстріл пологового в Маріуполі це не єдиний обстріл саме пологових будинків в Україні під час повномасштабної війни Росії проти України. Також треба наголосити про діяльність міжнародної організації Червоного Хреста, яка від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну допомагає з гуманітарними питаннями, психологічною допомогою постраждалим та евакуації людей з гарячих точок. Росія ж у деяких випадках блокує доступ Червоному Хресту виконувати свою роботу, евакуювати цивільних, в тому числі і дітей, звільняти полонених як цивільних та і військових, допомагати пораненим, тощо. Це є також міжнародним правопорушенням, за яке Росія має нести покарання.

Висновок. Отже, Росія здійснює агресію проти України кожного дня, скидаючи бомби на медичні об'єкти, житлові будинки, об'єкти критичної інфраструктури, спортивні об'єкти, тощо. Органом у системі ООН, що регулює дане питання, а саме питання безпеки, є Рада Безпеки ООН, членом якої є російська сторона, тому ніяких рішень без її згоди прийняти не

можуть. Цю проблему, необхідно вирішувати терміново. Також важливим є допомога, яку здійснює з перших днів війни міжнародний Червоний Хрест, допомагаючи українському народу, надаючи психологічну підтримку, гуманітарну, медичну допомогу, забезпечує ліками та сприяє евакуації людей з гарячих точок. Нажаль виникають ситуації, коли Росія блокує діяльність Червоного Хреста, тим самим порушуючи норми міжнародного гуманітарного права.

Список використаних джерел:

1. Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України від 31.05.2022. №z0704-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. № 995_015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26.06.1945. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
4. Закон України «Про Товариство Червоного Хреста України» від 31.03.2023 р. №330-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-15#Text>
5. Конвенція «Про права дитини» від 16.11.2023 р. №995_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
6. Постанова «Про заходи щодо виконання резолюції Ради Безпеки ООН» від 28.09.2001 р. № 1800-2001-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1800-2001-п#Text> (дата звернення

Підписано до друку 01.02.2024 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 107-321
Умов.-друк. арк. 8,6. Обл.-вид. арк. 8,8.
Тираж 80 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.
E-mail: tooums@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.